

ОБЛАСТ КВАЛИТЕТА:

Подршка ученицима

Економско-трговинска школа Бор
Република Србија
Број:
Датум: 06.04.2021.

Извештај о самовредновању обрађене области квалитета

Подршка ученицима

Процес самовредновања је ове школске године био реализован у потпуно новим околностима, живота и рада школе.

Наиме, због повећања оболелих од корона вируса и високих епидемиолошких мера које су предузимале све институције у земљи и шире, од септембра месеца школа је кренула са радом по комбинованом моделу где су ученици једне групе из одељења долазили у школу док је друга група остајала код куће и пратила онлајн наставу, да би се групе следеће недеље ротирале. Такав начин наставе је трајао до средине новембра месеца када се због погоршања епидемиолошког стањаса вирусом, прелази на тоталну онлајн наставу и комплетан рад се одвија од куће. Слична ситуација се одвија у другом полугодишту са онлајн наставом од марта месеца, где се на крају месеца марта и почетком априла, ученицима даје могућност доласка у школу у мањим групама ради проверавања знања и оцењивања.

Све време онлајн наставе се може окарактерисати као подршка ученицима са различитих страна и из различитих извора. Најзначајнију подршку ученицима у сваком смислу, као и помоћ, пружале су одељењске старешине, првенствено у сналажењу у дигиталном окружењу, затим као подстицање, обавештавање, подсећање и похваљивање у раду. У томе нису заостајали ни наставници, педагог школе и остале институције, где су сви имали заједнички циљ – помоћи ученицима и бити им подршка у новим околностима.

У обради ове области Тим се првенствено руководио Правилником о стандардима квалитета рада установе из 2018. године као и Приручником за самовредновање и вредновање рада школе из 2005. године.

Овом облашћу Тим се први пут бавио шк. 2006/2007. године, затим други пут шк. 2010/2011. године, трећи пут шк. 2015/2016. године, и ево сада четврти пут обрађујемо ову област такође у четвртом периоду Развојног плана школе. Прве две обрађене области су се ослањале на Приручник, и коцепција питања у упитнику је била другачија, трећа област је рађена према Правилнику о стандардима квалитета рада установе из 2012. године, а садашња област је обрађена према Правилнику о стандардима квалитета рада установе из 2018. године. Ове године се очекује нови Приручник у издању ЗУОВ-а који ће школама олакшати процес самовредновања уз постојећи Правилник из 2018. године.

Тим за самовредновање је за област квалитета Подршка ученицима, имао на располагању **три стандарда и 16 индикатора**, придржавајући се Правилника о стандардима квалитета рада установе.

Стандарди	Индикатори
I У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима	6
II У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика	4
III У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима	6

У обради ове области квалитета учествовали су наставници, ученици и њихови родитељи. Анкетирање које је Тим спроводио било је онлајн, односно линк до упитника су добили сви наведени актери. Томе највише захваљујемо колеги Зорану Милојевићу који нам је био огромна техничка подршка.

У анкетирању је учествовало 23 наставника, 92 ученика и 126 родитеља. Изненађујући је мали број наставника а посебно ученика. Испитаници су имали могућност да на крају упитника дају свој коментар или сугестије у вези са овом облашћу и највише су је искористили родитељи.

Испитаници су одговарали на питања процењујући тачност тврдње, односно степен присутности, по следећој скали:

- 1-није ми познато
- 2-у мањој мери тачно/присутно
- 3-у већој мери тачно/присутно
- 4-тачно/присутно у потпуности

Највише питања, односно тврдњи имао је упитник за наставнике, укупно 17, док су упитници за родитеље и ученике имали укупно 14 питања односно, тврдњи.

Анализа упитника за НАСТАВНИКЕ

Анализом упитника на које су наставници дали своје одговоре на 17 тврдњи и кроз 3 стандарда, добили смо следеће резултате.

Стандард: У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Тврдња/исказ	оцена
1. Ученици су обавештени о врстама подршке у учењу које пружа школа (индивидуални и колективни рад са ученицима од стране одељењског старешине и педагога школе; савети о техникама учења од стране наставника, подршка и помоћ у онлајн настави).	3,61
2. На основу анализе успеха и владања, предузимају се мере подршке ученицима.	3,39
3. У пружању подршке ученицима, школа остварује комуникацију са породицом и законским заступницима	3,57
4. Школа предузима разноврсне мере за пружање васпитне подршке ученицима.	3,43
5. Школа предузима различите активности у сарадњи са релевантним институцијама у пружању подршке ученицима.	2,91
6. Школа пружа подршку ученицима при преласку из једног у други циклус образовања	3,22
Средња оцена за стандард	3,36

Као што се може видети из табеле, највећу оцену 3,61 носи тврдња да су ученици обавештени о свим врстама подршке у учењу које пружа школа. Тврдња са најнижом оценом 2,91 је та, да школа сарађује са релевантним установама у пружању подршке ученицима. Ближи податак је да 8 наставника није упознато да школа сарађује по питању подршке и са осталим институцијама у граду.

Стандард: У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика

Тврдња / исказ		Оцена
1.	Понуда ваннаставних активности у школи је у функцији задовољавања различитих потреба и интересовања ученика, у складу са ресурсима школе.	3,35
2.	У школи се организују програми - активности за развијање социјалних вештина (конструктивно решавање проблема, ненасилна комуникација....)	3,17
3.	Наставници подстичу ученике на укључивање у ваннаставне активности.	3,35
4.	У школи се промовишу здрави стилови живота.	3,09
5.	У школи се промовишу заштита човекове околине и одрживи развој.	3,13
6.	Кроз наставни рад подстиче се професионални развој ученика (каријерно вођење и саветовање) у зависности од њиховог образовног профила.	3,40
7.	Школа реализује програм припреме за ученике завршних разреда у вези са полагањем матурског и завршног испита.	3,78
Средња оцена за стандард		3,32

Највећу оцену од 3,78 у овом стандарду је добио индикатор са тврдњом - да се у школи реализује припрема за ученике завршних разреда у вези са полагањем матурског и завршног испита.

Интересантно је да 2 наставника сматра да је припрема са ученицима у већој мери присутна док 1 наставник не зна да се припрема ради у школи.

Најнижу оцену од 3,09 добила је тврдња да се у школи промовишу здрави стилови живота и та оцена захваљујући 9-ро наставника који су одговорили да је то присутно у школи у потпуности.

Стандард: У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима

Тврдња / исказ		Оцена
1.	Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група.	3,26
2.	Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група.	3,30
3.	У школи се примењују индивидуализовани приступ – индивидуални образовни планови за све ученике којима је потребна додатна подршка.	3,65
4.	Школа сарађује са релевантним институцијама и појединцима у подршци ученицима из осетљивих група и са изузетним способностима.	2,91
Средња оцена за стандард		3,28

Такође се и у овом стандарду најнижа оцена од 2,91 односи на тврдњу сарадње школе и одговарајућих установа по питању ученика из осетљивих група или са изузетним способностима, где 6 наставника одговара да им није познато. Највећу оцену од 3,65 добија тврдња да се у школи примењују индивидуални образовни планови за све ученике којима је потребна додатна подршка. Оцена у овој тврдњи би свакако требала да буде већа, да 4 наставника нису изразила сумњу у датом исказу.

Средња оцена одговора наставника за 3 стандарда кроз 17 индикатора износи **3,32**.

Стандарди	шк. 2016.	шк. 2021.
I У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима	3,59	3,36
II У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика	3,59	3,32
III У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима	3,09	3,28
Резултати оцена наставника	3,42	3,32

Очигледно је да су резултати анкетања наставника из 2016. године бољи, у односу на ову школску годину што потврђује и средња оцена индикатора, односно стандарда.

Коментар једног анкетираниог наставника

- "Мислим да наша школа чини много тога у циљу подршке ученицима, а да ли је то довољно, видећемо после анкете самих ученика (и родитеља). Тек када сам постала одељенски старешина, реалније сам сагледала и сазнала шта све чине одељењске старешине, педагог и остали чланови ПП службе за своје ученике и са каквим се проблемима боре и помажу ђацима. Мислим да је потребно да се са овим чињеницама боље упознају сви наставници, како би стекли реалнији увид у ову тему."

Анализа упитника за ученике

Као што је већ напред речено, у анкетањање је учествовало 93 ученика, иако су сви добили линкове до упитника и као и наставници, одазвао се јако мали број и поред честих подсећања. Ученици су такође имали три стандарда али мање индикатора од наставника, укупно су одговарали на 14 тврдњи. Упитник су ученици попуњавали анонимно и онлајн тако да нисмо имали увид у њихову старосну групу, односно разред.

Стандард: У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Тврдња/исказ	Оцене
1. Ученици су обавештени о врстама подршке у учењу које пружа школа (индивидуални и колективни рад са ученицима од стране одељењ. старешине, педагога школе и наставника - савети о техникама учења и онлајн учењу).	3,08
2. Успех ученика се анализира и на основу тога се предузимају мере подршке ученицима.	2,93
3. У пружању подршке ученицима, школа остварује комуникацију и са породицом.	2,98
4. Школа сарађује са одређеним институцијама у циљу пружања подршке ученицима (Центар за социјални рад, Здравствени центар, Народна библиотека, Центар за културу и др.).	2,93
Средња оцена за стандард	2,98

Стандард: У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика

Тврдња / исказ	Оцена
5. У школи постоје секције у којима учествују заинтересовани ученици.	3,69

6.	У школи се реализују активности за решавање проблема у конфликтним ситуацијама (на часу одељ. старешине, часу одељ. заједнице, на часу грађанског васпитања и др.).	3,30
7.	Наставници нас подстичу на укључивање у ваннаставне активности.	3,00
8.	У школи се промовишу здрави стилови живота.	2,72
9.	Ученици воде рачуна о заштити своје околине.	2,77
10.	У школи нас подстичу на професионални развој у оквиру нашег смера, односно каријерно вођење и саветовање.	3,30
Средња оцена за стандард		3,13

Стандард: У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима

	Тврдње / искази	Оцена
11.	Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група (материјално угрожене породице, ученици без родитељског старања, ромске националне мањине, ученици који уче по измењеном програму ИОП-у 2 и др.)	3,25
12.	Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група (константно је у контакту са родитељима и Центром за социјални рад).	2,90
13.	Наставници пружају подршку ученицима из осетљивих група.	3,20
14.	Школа сарађује са одговарајућим институцијама у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима (укључује Центар за социјални рад и Регионални центар за таленте).	2,80
Средња оцена за стандард		3,04

Трећи стандард има нешто мању оцену од другог управо због индикатора, односно тврдњи које се искључиво односе на ученике из осетљивих група где школа предузима одређене активности у контакту и сарадњи са родитељима и надлежним институцијама. Оно што ученици препознају је да школа уписује ученике из осетљивих група и да им наставници пружају подршку.

Стандарди	шк. 2016.	шк. 2021.
I У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима	2,70	2,98
II У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика	2,96	3,13
III У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима	/	3,04
Резултати оцена ученика	2,83	3,05

Табеларни приказ оцена по стандардима у различитим школским годинама указује на повећање средње оцено у овој школској години без обзира што за један стандард из 2016. године немамо резултат.

Коментари анкетираних ученика:

- У већини случајева се слажем са сваком врстом подршке свим ученицима који похађају школу.
- Сматрам да треба више пажње посветити ученицима из осетљивих група
- Па мислим да је то океј, и да сваком ученику треба подршка.

- Будимо послушни и подршка једни другима.
- Да се јасније помогне деци у свим областима наставе јер нека деца не схватају одмах градиво и зато треба више времена. Уз дужно поштовање надам се да ћете имати разумевања и изаћи им у сусрет да би им било лакше. Велики Поздрав.
- Задовољавајућа, мада увек може боље.

Анализа упитника за родитеље

У прошлом самовредновању ове исте области квалитета Подршка ученицима у шк.2015/2016.години, нисмо анкетирали родитеље, али како се годинама у нашој школи повећавао број ученика из осетљивих група а такође је нагло кренуо упис ученика који уче по измењеном програму ИОП-у2, указала се потреба да и ови актери школе буду укључени у самовредновање и дају допринос својим одговорима.

С обзиром да је анкетање за све учеснике било онлајн преко одређеног линка, пријатно смо били изненађени јер нам је упитник попунило 126 родитеља, већи број него ученика. Родитељи су такође имали 3 стандарда са идентичним индикаторима – тврдњама као и наши ученици. Пошто је упитник био анониман и ишао је онлајн, нисмо имали увид у то ког су разреда њихова деца као и код анкетања ученика.

Стандард: У школи функционише систем пружања подршке свим ученицима

Тврдња/исказ		Оцена
1.	Обавештени сте о врстама подршке у учењу које пружа школа (индивидуални и колективни рад са ученицима од стране одељењ. старешине, педагога школе и наставника - савети о техникама учења и онлајн учењу).	3,38
2.	Успех ученика се константно анализира и на основу тога се предузимају мере подршке ученицима.	3,24
3.	У пружању подршке ученицима, школа остварује комуникацију и са породицом, односно законским заступником.	3,48
4.	Школа сарађује са одређеним институцијама у циљу пружања подршке ученицима (Центар за социјални рад, Здравствени центар, Народна библиотека, Центар за културу и др.).	3,07
Средња оцена за стандард		3,30

Стандард: У школи се подстиче лични, социјални и професионални развој ученика

Тврдња/исказ		Оцена
5.	У школи постоје секције у којима учествују заинтересовани ученици.	3,30
6.	У школи се реализују активности за решавање проблема у конфликтним ситуацијама (на часу одељ. старешине, часу одељењске заједнице, на часу грађанског васпитања и др.).	3,57
7.	Наставници подстичу ученике на укључивање у ваннаставне активности.	3,06
8.	У школи се промовишу здрави стилови живота.	2,82
9.	Ученици знају да воде рачуна о заштити своје околине.	3,06
10.	У школи су ученици подстакнути на професионални развој у оквиру свог смера, односно каријерно вођење и саветовање.	3,35
Средња оцена за стандард		3,20

Стандард: У школи функционише систем подршке ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима

Тврдња/исказ		Оцена
11.	Школа ствара услове за упис ученика из осетљивих група (материјално угрожене породице, ученици без родитељског старања, ромске националне мањине, ученици који уче по измењеном програму ИОП-у 2 и др.)	3,10
12.	Школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група (константно је у контакту са родитељима и Центром за социјални рад).	2,52
13.	Наставници пружају подршку ученицима из осетљивих група.	2,80
14.	Школа сарађује са одговарајућим институцијама у подршци ученицима из осетљивих група и ученицима са изузетним способностима (укључује Центар за социјални рад и Регионални центар за таленте).	2,60
Средња оцена за стандард		2,76

Анализирајући одговоре родитеља, уочавамо много веће оцене у прва два стандарда као да су родитељи више информисани и са већим процентом доживљавају систем пружања подршке њиховој деци у школи и препознају активности школе на плану личног, социјалног и професионалног развоја ученика.

У томе се највише издваја индикатор да родитељи имају сазнање да се у школи спроводе активности за решавање проблема у конфликтним ситуацијама.

Што се тиче трећег стандарда, он је од стране родитеља оцењен нижом оценом него што су то оценила њихова деца. Претпостављамо из разлога да нису довољно информисани и да немају искуства са активностима које школа покреће у сарадњи са осталим институцијама нити припадају друштвено осетљивој групацији.

Коментари анкетираних родитеља:

- Сматрам да је ова област јако важна али да је тешко проценити у време наставе он -лине и уопште у овој епидемиолошкој ситуацији која све мења , па и уобичајене начине сарадње родитеља и наставника, ипак сматрам да је сарадња прилагођена новонасталој ситуацији и да је ипак квалитетна.
- Јако сам задовољна залагањем разредног старешине, двосмерном комуникацијом, још на старту школске године чинила је све да би резултати и успех мог детета били поправљени.
- Хвала на свему што чините за нашу децу.
- Слажем се са вама, јако је битна свака подршка ученицима у данашњем времену.
- Довољно пружате подршку.
- Укључити више внаставних активностиви секција у школи.
- Разредни старешина - да смо је тражили ,не знам да ли бисмо је нашли...свака част што се деци налази у свако доба и у вези свега, подршку пружа као пријатељ, родитељ и наставник...из личног искуства
- Паметна област, баш је добра.
- Ученици имају апсолутно сву подршку од разредног старешине и школе.
- Корисна питања
- Слажем се у потпуности са свим вашим питањима

Резултати коришћењем Приручника о самовредновању рада школе

Када генерално говоримо о подршци ученицима не можемо се свести на 14 индикатора и 3 стандарда, јер пружање подршке је много више од тога. Да се не би расплинули у показатељима, држаћемо се подручја вредновања која су дата у Приручнику за самовредновање и вредновање рада школе.

У прилог овој чињеници узећемо у обзир доказе који се налазе у поменутом Приручнику о самовредновању и који јасно дају опис нивоа остварености за оцену 2 и 4.

У Приручнику су дата 4 подручја вредновања са по 14 тврдњи и датом скалом процене присуства и не присуства датих тврдњи, као и чек листе са постојећом или не постојећом документацијом, односно евиденцијом.

1. Брига о ученицима.

У овом подручју вредновања сагледали смо безбедност ученика и праћење њиховог физичког, здравственог и емоционалног стања као и социјалних потреба.

Вредно је нагласити да школа има Правилник о безбедности ученика где постоје јасне процедуре за заштиту ученика са чијим су садржајем упознати сви актери у образовању и да се он доследно примењује.

Ради промовисања здравствене заштите, школа има одличну сарадњу са Здравственом установом која сваке године спроводи систематске прегледе за ученике, реализује превентивне активности тако што ангажује предаваче о актуелним болестима. Примера ради, ове школске године смо сваког месеца - 6 месеци добијали видео записе у облику предавања и радионица у време онлајн наставе за наше ученике од доктора ортопеда и педијатра.

Такође су вођени саветодавни разговори одељењских старешина и педагога са ученицима и родитељима о свим актуелним проблемима о чему постоји уредна евиденција. Такође у школи постоје Програмом утврђене мере за помоћ ученицима са посебним потребама и примењују се у потпуности. У школи одлично функционише Стручни тим за инклузивно образовање који константно ажурира своју евиденцију. Учестала је сарадња са Центром за социјални рад као и осталим институцијама у служби најбољег интереса ученика.

Средња оцена овог подручја вредновања износи **3,59**.

2. Подршка учењу:

Постигнућа и успех ученика се систематски прате; организују се активности за превазилажење неуспеха кроз појачан васпитни рад у реализацији педагога са ученицима слабијег усеха, затим предавања о методама учења на часовима одељењских заједница од стране педагога и одељењских старешина, предметни наставници користе прилику упознавања ученика са најбољим техникама за учење на својим часовима, организује се вршњачко учење – помоћ бољих ученика слабијима. О свим наведеним активностима постоји пратећа евиденција. Ова школска година је обележила подршку ученицима у знаку дигиталне помоћи и подршке како од стране вршњака тако и од наставника.

Средња оцена овог подручја вредновања износи **3,71**.

3. Лични и социјални развој:

Школа кроз низ повезаних програма и акција води рачуна о социјалном развоју ученика. Ученицима је пружена могућност укључивања у ваннаставне активности; могу изразити свој таленат кроз секције, разна удружења и друштва, имају слободу мишљења и изражавања кроз своје ученичко тело Парламент; учествују у школским и ваншколским манифестацијама и сваки њихов успех се јавно похваљује, промовише и објављује на сајту школе и фејзбук стараници школе. Школа развија одличну сарадњу са свим културним институцијама у граду и шире.

Средња оцена овог подручја вредновања износи **3,43**.

4. Професионална оријентација:

Школа има Програм каријерног вођења и саветовања који се реализује преко различитих активности. Међутим у тренутној ситуацији онлајн наставе и рада од куће, неке активности је немогуће реализовати па је већина сведена на виртуалне посете преко платформи на којима се одржавају презентације, радионице, вебинари, семинари и обуке, сусрети са представницима из разних области, отворена врата, дискусије и др. Матуранти редовно добијају информације о наставку школовања и могућностима запослења у оквиру свог образовног профила. Са Националном службом за запошљавање је развијена одлична сарадња по питању подршке и помоћи за даљу будућност наших ученика.

Средња оцена овог подручја вредновања је **3,73**.

Средња оцена свих учесника у самовредновању

Учесници у самовредновању	Средња оцена
Наставници	3,32
Ученици	3,05
Родитељи	3,09
4 подручја вредновања	3,62
Средња оцена	3,27

Поређење оцена са ранијим шк. годинама

Школска година	Средња оцена
2006/2007	3,05
2010/2011	3,37
2015/2016	3,13
2020/2021	3,27

Из претходне табеле у којој су приказане средње оцене учесника у самовредновању, обухватајући исте стандарде и индикаторе, можемо уочити благо повећање средње оцене одговора наставника у односу на одговоре ученика и њихових родитеља који су прилично слични.

Према анкетирању и сумирању оцена сва три актера у образовно-васпитном раду, и узимајући у обзир четири подручја вредновања, можемо рећи да је средња оцена ове области квалитета Подршке ученицима **3,27**.

Што се тиче средњих оцена по школским годинама, односно периодима када је обрађивана иста област Подршка ученицима, можемо констатовати да се средња оцена за ову област квалитета креће у оквирима преко 3 и да је отприлике на истом нивоу у читавом петнаестогодишњем периоду.

З А К Л Ј У Ч А К

На основу свега изнетог у обради ове области квалитета, табеларног представљања постојећих индикатора претворених у оцене, и користећи при томе веома захтеван и сложен Правилник о стандардима квалитета рада установе као и користећи доказе из Приручника о самовредновању, можемо констатовати да школа у овој области има више јаких него слабијих страна.

Увек проблем представљају активности које се не препознају а присутне су. Њихова реализација је поткрепљена доказима кроз свеприсутну евиденцију. За родитеље и ученике просто може да се нађе оправдање у не познавању одређених ствари јер их не дотичу али је несхватљиво и жалосно што наставници нису упознати са школским животом и радом или је нешто друго по среди.

Тимови и Стручна већа ће имати прилику да фокус ставе на слабости које су произишле из самовредновања ове области квалитета, како би у наредном периоду биле ако не отклоњене онда бар смањене.

Тим за самовредновање
рада школе

Директор
Светлана Радосављевић